

"מהשדה לשולחן" תקני מזון בארץ עולם

מרים פרוינד

מנהלת

השרותים להגנת הצומח ולביקורת

סוגי תקנים קיימים:

- תקנים לאיכות חיצונית ופנימית
- תקנים לשאריות חמרי הדברה
- תקנים פיטוסניטריים

הפקוח מתבצע ע"י בדיקת המוצר הסופי לעמידה בתקנים.

בדרך כלל, כל תקן נבדק בנפרד וע"י רשות אחרת

בעשור האחרון אירעו משברים בנושאים של בטיחות מזון כגון:

- פרה משוגעת
- דיאוקסינים
- סיליקון בחלב

תוצאה: עלייה בדרישות צרכנים למזון בטוח

דרישת הצרכן:

זכותו של כל צרכן לאכול מזון בטוח
וחובתו של כל ספק לנקוט בכל אמצעי
סביר להבטיח זכות זו.

**מטרה: להבטיח מוצרים בטוחים
"מהשדה לשולחן".**

דרישת הצרכנים למזון בטוח הביאה את קובעי
המדיניות למסקנה שאין די בבדיקת המוצר הסופי.

שונתה המדיניות:
מבדיקת מוצר לבדיקת תהליך הייצור

המצב כיום

- הסכמי הסחר העולמיים מעודדים עבודה על פי סטנדרטים המבוססים על סטנדרטים בינלאומיים:
- בנושאי איכות תוצרת: UN/ECE (סטנדרטים לאיכות תוצרת טרייה מן הצומח)
- בנושאי בטיחות תוצרת: CODEX ALIMENTARIUS (מזהמים כימיים וביולוגיים, חמרי הדברה, HACCP)
- בנושאי הגנת הצומח: האמנה הבינלאומית להגנת הצומח והסכם SPS
- בנושאי מערכות ניהול איכות: ISO

שינוי התפיסה

1. ייצור תוצרת חקלאית ע"פ תקנים ונהלים הכוללים:

- פרוטוקול גידול (GAP)
- תקני איכות
- תקני בטיחות
- ניהול על פי עקרונות ניהול מערכות איכות-ISO 9000

2. פיקוח חיצוני על יישום התקנים

3. מעבר מפיקוח על המוצר הסופי לפיקוח על כל תהליך הייצור

החקיקה באירופה

החקיקה מאגדת את כל הדרישות לבטיחות ואיכות מזון לאורך כל תהליך הייצור לקובץ אחד;

בתהליך הייצור יש להתייחס לכל התקנים על מנת לקבל בסופו מוצר בדוק, בטוח ואיכותי.

תועלות

-
- תקנים המבוססים על סטנדרטים בינלאומיים מאפשרים תנועה חופשית של סחורות בין מדינות ע"י הסרת מחסומים פוטנציאליים
 - יצירת אמון בתוצרת אצל הצרכן בעזרת מערכת של פיקוח והתעדה שמוודאת יישום של סטנדרטים
 - ייצור תוצרת בטוחה ואיכותית והגברת האכיפה על חקלאים

יישום במדינת ישראל

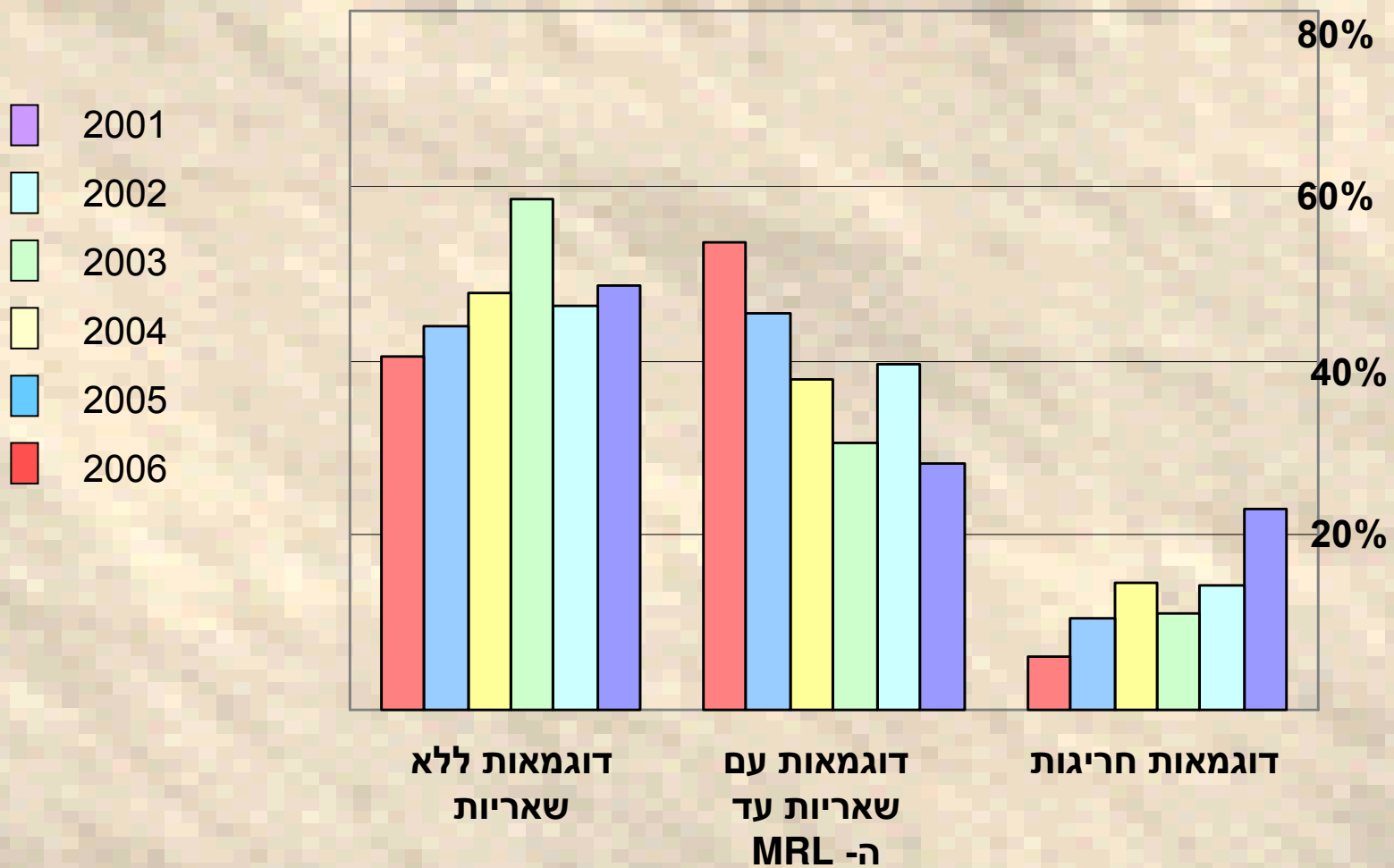
על מנת ליישם גישה זו בישראל,
נכתבה הצעת חוק:
"החוק להסדרת ייצור הצמח"

עקרונות החוק

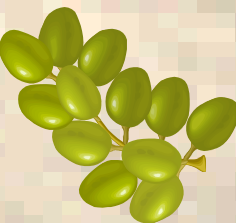
העיקרון המנחה של החוק הוא ייצור, סימון ושיווק בהתאם לתקנים שייקבעו תוך בקרה עליהם בכל השלבים האמורים.

סימון התוצרת יאפשר לצרכן הישראלי לרכוש תוצרת חקלאית טרייה מקומית או מיובאת, בהתאם לרמה שיבחר ובהתאם ליכולתו הכלכלית מחד וליצרנים והמשווקים לקבל תמורה הולמת בהתאם לסיווג תוצרתם מאידך.

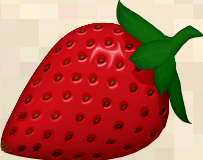

סקר פירות וירקות טריים - שאריות חומרי הדברה

מעקב אחר גידולים

חריגות ב- #	סה"כ חריגות	מס' דוגמאות שנבדקו בסקר	שנה	גידול
37%	42%	19	2001	פלפל
17%	25%	77	2002	
7%	17%	82	2003	
----	20.2%	89	2004	
4%	10.4%	77	2005	
2.6%	16.8%	113	2006	
4%	29%	51	2001	ענבים
6%	21%	58	2002	
4%	22%	65	2003	
4.5%	6%	67	2004	
-----	5%	60	2005	
1.8%	10.5%	57	2006	

מעקב אחר גידולים-המשך

גידול	שנה	מס' דוגמאות שנבדקו בסקר	סה"כ חריגות	חריגות ב- #
תות שדה 	2001	79	24%	16%
	2002	52	6%	-----
	2003	56	7%	5%
	2004	51	9.8%	-----
	2005	51	4%	4%
	2006	26	11.5%	3.8%
צמחי תבלין 	2001	16	56%	56%
	2002	49	20%	20%
	2003	85	13%	10%
	2004	68	45.6%	39.7%
	2005	44	59%	24%
	2006	62	40%	33.8%